

PRARASTUJŲ
RECEPTŲ
UŽKANDINĖ

Hisashi
Kashiwai

柏
井
壽

romanas

baltos lankos

A detailed illustration of a ginger cat with large, expressive eyes, peering over a dark blue, wavy pattern that resembles water or a decorative border. The background is a light teal color with a subtle pattern of small, light-colored dots.

Hisashi Kashiwai

Prarastųjų receptų užkandinė

romanas

Iš japonų kalbos vertė Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas

baltos lankos

Hidedžis Kubojama, stovėdamas nugara į Higaši Hongandži šventyklą, nejučia pasistatė lietpalčio apykaklę. Pūtė žvarbus vėjas, sausi lapai šoko ore.

– Pučia nuo Hiei kalno?

Laukdamas, kol užsidegs žalias šviesoforo signalas, Kubojama įtraukė galvą į pečius.

„Kaulus smelkiantis sostinės šaltis“ – taip sakoma, kai viduržiemį žvarbūs vėjai pūsteli į Kioto lygumą nuo kalnų, supančių iš trijų pusių. Kobėje, kur gimė ir augo Kubojama, vėjas pūsdavo nuo Roko kalno, bet šaltis ten visiškai kitoks.

Einant Šiomendori gatve ir žvelgiant į tolį, matyti vietomis sniegu pasidabinusios Higašijamos kalnų viršukalnės.

– Atsiprašau, ar čia netoliese nėra restoranėlio? Turiu omenyje „Kamogavos užkandinę“, – kreipėsi Kubojama į pašto darbuotoją, apžergusį raudoną motorolerį.

– Jei kalbate apie Kamogavos san⁷ namus, tuomet antras nuo to kampo. – Pašto darbuotojas labai profesionaliai mostelėjo gatvės dešininėn.

Perėjęs gatvę Kubojama atsistojo priešais nebeveikiančią užkandinę.

* Pagarbus japoniškas kreipinys į kitą asmenį (čia ir toliau – vert. past.).

Dviaukštis nuosavas namas, visiškai neprimenantis veikiančios įstaigos, anksčiau, regis, turėjo iškabą ir vitriną. Ant fasado – dviejose vietose baltais dažais negrabiai užteplioti keturkampiai. Kitaip sakant, nebuvo tos tuštumos, kuri justai apleistuose namuose, – pastatą gaubė žmogiška šiluma, būdinga veikiančiai užkandinei.

Atšiauri aplinka tolimą svečių baidė, tačiau aplink sklandantis savitas restoranų kvapas viliojo, iš vidaus sklido pašnekesiai ir skambus juokas.

– Labai panašu į Nagarę.

Kubojama prisiminė dienas, praleistas su Nagare Kamogava, buvusiu bendradarbiu. Nors dabar jau abu išėję į pensiją, bet pirmas kompaniją paliko būtent Nagarė, jaunesnis kolega.

Žvelgdamas į užėigą Kubojama palietė stumdomąsias duris iš aliuminio.

– Sveiki atvy... Dédule Kubojama?

Apskritą padėklą rankose laikančios Koiši veidas taip ir sustingo.

Koiši, vienturtę Nagarės dukterį, Kubojama yra matęs turbūt dar visai kūdikį.

– Koiši čian*, tapai tikra gražuole.

Kubojama nusivilko lietpaltį.

– Ar tik čia ne Hidė san?

Atsitiktinai juos nugirdęs, iš virtuvės išlindo baltai vilkintis Nagarė Kamogava.

– Pasirodo, čia tikrai jūs.

* Japoniškas kreipinys į merginas ar vaikus.

Kubojama prisimerkęs apvaliu besišypsančiu veidu atsuko į Nagarę.

– Vis dėlto radot. Na, užeikit, užeikit. Kad ir nelabai švaru.

Nagarė šluoste pavale raudoną kėdę, sukonstruotą iš vamzdžių.

– Mano nuojauta vis dar neišblėsus.

Pūsdamas į sužvarbusius pirštus Kubojama prisėdo.

– Ir kiek jau metų prabėgo?

Nagarė nusiėmė baltą kepurę.

– Ar tik ne pirmas kartas po žmonos laidotuvių?

– Labai ačiū už visą tuo metu suteiktą pagalbą.

Nagarei nusilenkus, Koiši taip pat nusilenkė.

– Gal kuo pamaitinsit? Labai jau išalkau, – pasakė Kubojama žvilgčiodamas į jauną vyriškį, skubiai tuštinantį dubenėlį donburio*.

– Pirmą kartą besilankantiems patiekiame savo nuožiūra, – tarė Nagarė.

– Na ir puiku.

Kubojamos ir Nagarės žvilgsniai susitiko.

– Kaipmat paruošiu. Tik luktelkit.

Užsidėjęs kepurę Nagarė nusisuko.

– Tik ne skumbrės... – tarė Kubojama ir siurbtelėjo arbatos.

– Šitai žinau. Juk tiek laiko pažįstami... – pasakė Nagarė atsisukdamas.

Kubojama apžvelgė užėigą. Prie baro, tiesiai priešais virtuvę, – penkios vietos, bet tik vienas klientas. Prie keturių staliukų tuščia. Nei ant sienos, nei ant staliukų – nieko panašaus

* Japoniškas patiekalas: ant ryžių uždėta žuvis, mėsa, daržovės ar kiti ingredientai.

į valgiaraštį. Sieninis laikrodis rodė pirmą valandą dešimt minučių.

– Koiši čian, prašyčiau arbatos.

Klientas ant stalo padėjo tuščią dubenėlį.

– Hirai san, ar negalėtum valgyt šiek tiek lėčiau? Labai negerai virškinimui.

Koiši palenkė Kijomidzu* keramikos arbatinuką.

– Atrodo, kad už to vaikio dar neištekėjus.

Kubojama pastebėjo, kaip Hiru pavadintas vyras ir Koiši susižvalgė.

– Man regis, per daug branginasi.

Koiši piktai dėbtelėjo į Nagarę, ant padėklo atnešusį patiekalus.

– Na ir šiurkštus tėvelis.

Kubojama išpūtė akis.

– Neypatingos vaišės. Kaip šiais laikais madinga sakyti – Kioto kasdieniai valgiai. Norėdamas gauti pinigų, senovėje tokių dalykų tikrai nebūtum patiekęs. Tiesiog pagalvojau, kad greičiausiai būtent šito norėtumėt, Hide san.

Nagarė vieną po kito nuo padėklo ima mažus indelius bei lėkštutes ir deda ant stalo.

– Kaip pirštu į akį. Ir tavo nuojauta nė kiek neišblėsus.

Lėkštutes akimis sekančiam Kubojamai Nagarė ėmė vardyti:

– Apkeptos jūržolės. Kroketai iš tofu išspaudų. Skais-tažiedžių širaae**. Sardinių kuramanis***. Hirousu****. Kioban-

* Keramikos rūšis iš Godžiodzakos rajono (netoli Kijomidzuderės šventyklos).

** Patiekalas iš žalumynų, pagardintų sezamais, įvairiais prieskoniais ir sumaišytų su tofu.

*** Šaltas patiekalas iš žuvų, keptų su prieskoniais.

**** Tofu blynėliai su daržovėmis.

čioje* virta kiauliena. Tofu juostelės su slyvomis. Na, ir Koiši raugti agurkai. Jokio ypatingo skanėsto. Atvirai tariant, manau, kad gerai išvirti Gošiū** ryžiai ir miso sriuba su kolokazijomis – pačios nuostabiausios vaisės. Gero apetito, neskubėkit. Jei į miso sočiai įsibersit pipirinių uosrūčių, kūnas sušils.

Po kiekvieno Nagarės žodžio linkčiojančio Kubojamos akys žiba.

– Dėdule, skanaukite, kol dar šilta.

Koiši paragintas Kubojama, įsibėręs uosrūčių, į rankas paėmė miso sriubos dubenėlį.

Srėbtelejus į burną patenka kolokazijų. Keliskart pakramtęs Kubojama linkteli.

– Be galo skanu.

Kaire ranka laikydamas paprastų ryžių dubenėlį, šiek tiek padvejojęs paeiliui ištiesė ranką į kiekvieną dubenėlį. Į padažą pamirkytą jautienos gabaliuką uždėjo ant ryžių ir pakėlė prie burnos. Krimstelėjus lūpų kampučiuose pasirodė šypsena. Gerai sukramtęs luobelę, paragavo kroketo. Ant liežuvio uždėjus hirousu, ištryško švelnaus skonio sultinys ir ėmė lietis pro lūpas. Lazdeles laikančia ranka Kubojama nusivalė smakrą.

– Gal dar ryžių?

Koiši ištiesė apskritą padėklą.

– Jau seniai taip skaniai valgiau.

Plačiai šypsodamasis Kubojama ant padėklo padėjo dubenėlį.

– Valgykite iki soties.

Su padėklu rankose Koiši tekina nubėgo į virtuvę.

* Žaliosios arbatos rūšis iš Kioto regiono.

** Taip dar vadinama Šigos prefektūra.

– Ne kažin ką paruošiau, ar bent jau valgoma?
Tuo metu išėjęs Nagarė atsistojo šalia Kubojamos.
– Nuostabiauši dalykai. Sunku patikėti, kad tai pagamino žmogus, kartu su manimi klajojęs po įvairiausius kraštus.
– Baikit jau tas šnekas. Dabar aš tik varganas ir nusenęs užkandinės savininkas.

Nagarė nuleido akis.

– Dédule Kubojama, o dabar kaip gyvenat?
Koiši ištiesė dubenėlį, su kaupu prikrautą ryžių.
– Užpernai atėjo metas į pensiją. Dabar esu vienos Osa-
kos apsaugos kompanijos valdybos narys.

Kubojama prisimerkęs dirstelėjo į spindinčius ryžius ir ėmė valgyti.

– Įtaisė į gerą vietą? Juk neblogai. Vis dėlto nuo tada nė kiek nepasikeitėt. Akys vis tokios pat skvarbios.

Pažvelgęs Kubojamai į akis Nagarė nusijuokė.

– Skaistažiedžių kartis labai kerpa liežuvį. Tikras Kioto skonis.

Kubojama, ant ryžių užsidėjęs skaistažiedžių širaaės ir suvalgęs, garsiai krimstelėjo raugintų agurkų.

– Jei nieko prieš, gal paruošti čiadzukės*? Ir įsidėkit sardinių kuramano. Koiši, karštos hodžičios**.

Lyg būtų laukusi Nagarės žodžių, Koiši palenkia Banko***
keramikos arbatinuką.

* Ryžiai, užpilti žaliaja arbata.

** Žaliosios arbatos rūšis, ruošiama kepinant arbatos lapelius (kitos arbatos gari-
namos).

*** Tradicinė keramikos rūšis iš Mijės prefektūros.

– Kiote tai vadinama kuramaniu? Mūsų krašte patiekalą, gamintą su uosrūčių vaisiais, vadina arimaniu.

– Tai kiekvieno krašto pasididžiavimas. Ir Kurama, ir Arima garsėja uosrūtėmis.

– Nežinojau, – tarė Koiši.

Iki paskutinio grūdelio suvalgęs čiadzukę, Kubojama parakinėjo dantis krapštuku ir atsiduso.

Į dešinę nuo baro kabėjo užuolaidėlės su užrašu, atstojančios virtuvės duris. Nagarei įeinant ar išeinant pasimatydavo, kad viename virtuvės kampe įrengta tatamiais išklota svetainė, prie sienos – nuostabus budistinis altorius.

– Gal galėčiau atiduoti pagarbą?

Vidun galvą įkišusį Kubojamą Koiši palydėjo prie budistinio altoriaus.

– Dėdule, jūs lyg atjaunėjęs?

Sukryžiuavusi ant krūtinės rankas, Koiši apžiūrinėjo Kubojamos veidą.

– Net nustebau. Jums juk jau per šešiasdešimt, ar ne?

Įsmeigęs smilkalą Kubojama išsitraukė pagalvėlę.

– Ačiū, kad pagerbėt.

Akies krašteliu žvelgdamas į altorių, Nagarė nulenkė galvą.

– Tyliai, nė žodžio netardama saugo tavo darbą.

Priklaupęs ir pakėlęs akis, Kubojama pažvelgė į virtuvėje stovintį Nagarę.

– Viską akylai stebi. – Nagarė nusijuokė.

– Tačiau nebūčiau nė pagalvojęs, kad tapsi restorano savininku.

– Kaip tik norėjau kai ko paklausti. Kodėl apsilankėt mūsų užeigoje?

Nagarė prisėdo ant svetainės grindų krašto.

– Mūsų kompanijos prezidentas baisus gurmanas, nuolat skaito „Virtuvės pavasarius ir rudenis“. Netgi mūsų kabinete prikrauta senų numerių – pamatęs juose reklamą, kaipmat supratau.

– To ir reikėtų tikėtis iš „Gyvatės Kubojamos“. Nė adreso – nieko nepaminėta, vien tik iš tos eilutės supratot, kad tai mano užėiga, ir kažkaip atvykot?

Lyg žavėdamasis Nagarė pakraipė galvą.

– Tai tavo užėiga, tikriausiai turi savų priešasčių, bet gal galėtum užsakyti suprantamesnę reklamą? O iš tos vienos eilutės gal tik aš ir sugebėčiau kaip nors rasti.

– Užteks ir tiek. Būtų labai sunku, jei užplūstų minios.

– Keistas kaip visada, nė kiek nepasikeitėi.

– O gal ieškot kokio pamiršto skonio?

Koiši, kyštelėjusi galvą ir atsistojusi šalia Nagarės, pažvelgė į Kubojamą.

– Na, panašiai.

Kubojama nusišypsojo vien lūpų kampučiais.

– Ar ir dabar gyvenat netoli Teramačio?

Atsistojęs Nagarė pasuko prie kriauklės.

– Vis taip pat, niekas nepasikeitė, gyvenu šalia Džiūnen-dži šventyklos. Kiekvieną rytą palei Kamogavos upelį einu iki Demačijanagi stoties, o iš ten vykstu Keihan linija. Labai patogiu, nes kompanija – prie Kiobašio. Tarp kitko, klūpint jau ima gelti kelius. Toks amžius, nieko nepadarysi – tenka klausyti, ką kojios tau sako.

Vyptelėjęs Kubojama lėtai atsistojo ir grįžo prie stalo.